12 ct.

De Oorzaken van den Ondergang der russische Revolutie

Door EMMA GOLDMAN
Vert. HENK EIKEBOOM

UITGAVE „DE FAKKEL"
AMSTERDAM - 1924

De Oorzaken van den Ondergang der russische Revolutie.

Gedurende mijn tweejarig verblijf in Rusland, zijn in de amerikaansche pers herhaaldelijk artikelen verschenen, die van zoogenaamde intervieuws met mij wisten te vertellen. In eenige van deze artikelen kon men lezen, dat mijn opvattingen veranderd waren, dat ik niet langer aan de revolutie geloofde en daartegenover van de noodzakelijkheid eener regeering overtuigd was. Eén krant bracht zelfs een sensationeele geschiedenis van een amerikaansche vlag in mijn kamer, die ik als een heiligdom bewaarde. In één woord, men beeldde mij uit als een soort boeteling, die nu wanhopig over zijn zonden aan de Amerikaansche regeering in zak en asch zit.

Dit alles is natuurlijk klinkklare nonsens. Ik was nooit dieper van de waarheid mijner ideeën overtuigd; nooit te voren had ik sterkere bewijzen voor de logika en de innerlijke waarheid der anarchistische leer. Ik heb mij echter door niemand laten uitvragen en wel om de eenvoudige reden, dat het langer dan een jaar geduurd heeft, eer ik in staat was weg te weten in de tragische situatie van Rusland. Ik was van meening, en ben dat nog heden, dat het russische probleem veel te gekompliceerd is, dan dat men met enkele oppervlakkige woorden ermee afgedaan zou hebben. Dit was ook de oorzaak, waarom de meeste boeken over Rusland, door lieden geschreven, die slechts eenige weken of hoogstens eenige maanden daar geweest zijn mij al te oppervlakkig voorkwamen. Zoolang ik zelf nog in 't duister tastte, kon ik er niet toe besluiten, een bepaalde meening openlijk uit te spreken. Maar zelfs dan, wanneer ik reeds ervoor klaar geweest was, openlijk uitdrukking aan mijn meening te geven, had ik dit toch niet gedaan tegenover de vertegenwoordigers van de pers. Ik hield het voor noodzakelijk, het stilzwijgen te betrachten, zoolang de vereenigde machten van 't imperialisme Rusland bij de keel hielden. Bovendien heeft een dertigjarige ondervinding met journalisten van alle soort mij niet van hun waarachtigheid kunnen overtuigen, hoewel ik gaarne toegeef, dat er uitzonderingen bestaan.

Nu echter is de tijd van stilzwijgen voorbij. Ik zal daarom openlijk uitspreken, wat uitgesproken moet worden. Daarbij ben ik mij van de moeilijkheden, die ik ontmoeten zal, zeer wel bewust. Ik weet, dat de reaktionairen, de vijanden der russische revolutie, aan mijn woorden een valsche uitlegging zullen geven; ik weet ook, dat haar zoogenaamde vrienden, die de kommunistische partij van Rusland met de russische revolutie verwarren, den staf over mij zullen breken. Het is daarom noodzakelijk, mijn verhouding tot beiden duidelijk bloot te leggen.

In 1918 maakte de regeering der Vereenigde Staten een misdadigster van mij, dreef mij van huis en haard weg en dwong mij, het land te verlaten. Dit alles, wijl ik het waagde, mijn stem tegen den wereldoorlog te verheffen. Ik heb toentertijd ge-

wezen op de afschuwelijke verwoestingen, die de oorlog tot gevolg moest hebben, op de onmetelijke vernietiging van materieële waarden en op de wreede vernietiging van ontelbare menschenlevens. Dat was mijn misdaad. Thans zijn er velen, die den oorlog gesteund hebben, tot het inzicht gekomen, dat degenen van ons, die zich door de algemeene oorlogswoede niet lieten meesleepen, gelijk hadden, dat de oorlog door kwakzalvers en hun aanhang, ten gunste van de oorlogsheeren begonnen, ondersteund en gefinancierd werd. De „oorlog voor de demokratie", de „oorlog tot beëindiging van den oorlog", heeft de wereld in een ware hel omgeschapen. Koning Honger, het grijnzen van den dood op de bleeke lippen, schrijdt machtig voort door alle landen, terwijl degenen, die rijk en machtig werden door de vernieling van menschenvleesch, dezen machtigste aller koningen het hof maken. Niet tevreden met de afslachting van millioenen en met de vernieling der halve aarde, hebben zij van de wereld een vesting gemaakt, een politiek cachot, waar de vrijheden en rechten der volken, veroverd in eeuwenlange worsteling, geboeid ten bodem liggen. Het demokratische Amerika, eens het „land der vrijen en flinken", Engeland, vroeger het toevluchtsoord voor de rebellen van alle landen, Frankrijk, de wieg der vrijheid, en vele landen van mindere beteekenis — wat zijn ze heden anders dan woestijnen van den geest? — Hun, eens gastvrije poorten zijn gesloten en verzegeld. Alleen de zuchten en vloeken der ontelbare werkloozen en de smartkreten der politieke gevangenen onderbreken de stilte op deze kerkhoven der gedachten en ideeën.

Waarlijk, de oorlogsheeren hebben reden, tevreden te zijn over hun werk. Hun samenzwering had succes. Hun ijzeren voet rust vast op den nek van de volken der geheele wereld. O ja, zij hadden succes. Maar nog niet geheel en al, nog was daar Rusland.

Het edele paar groot-kapitalisme en militairisme hield geen rekening met de russische revolutie. Het was ook zoo „onfijn" van het russische volk, een brand te ontsteken, die licht de revolutie in geheel de wereld kon doen ontvlammen, en dit juist in den tijd, dat de oorlogswinsten zoo rijkelijk vloeiden en het imperialisme zoo zeker was van zijn volledige overwinning.

Iets moest er gedaan worden, om dat „onbeschaamde ding" die russische revolutie, te vertrappen. Gedurende den oorlog met Duitschland had men het huichelachtige parool uitgegeven, dat men geen oorlog tegen het duitsche volk, maar tegen het duitsche militarisme en imperialisme voerde. Dezelfde huichelachtigheid bespeurde men weer in de onheilige kruistocht tegen de russische revolutie. Niet tegen het russische volk maar tegen de bolsjewiki trok men te velde — zij hadden de revolutie ontketend, zij moesten uitgeroeid worden. De veldtocht tegen Rusland begon. De indringers vermoordden millioenen Russen, door de blokkade verhongerden en bevroren honderdduizenden vrouwen en kinderen en Rusland veranderde in een onmetelijke woestenij, waar de ondergang en de vertwijfeling hun tenten hadden opgeslagen. De russische revolutie werd neergeslagen, en het regime der bolsjewiki versterkte zich in 't onmetelijke.

Dit is het eindresultaat van de vierjarige samenzwering der imperialisten tegen Rusland.

Hoe kwam dat zoo? Heel eenvoudig: het russische volk, dat alleen de revolutie gemaakt had, en dat vastbesloten was, zich tot elken prijs tegen de indringers te verdedigen, was te zeer in beslag genomen aan de ontelbare fronten, dan dat het den inwendigen vijanden der revolutie aandacht kon schenken. En terwijl de arbeiders en boeren van Rusland zoo heroïsch hun leven op 't spel zetten, groeide de inwendige vijand steeds meer en werd steeds machtiger.

Langzaam maar zeker richtten de bolsjewiki een centralistischen staat op die de sowjets vernielde en de revolutie neersloeg een staat, die zich, wat bureaukratie en despotisme betreft, thans met elken groot-staat der wereld vergelijken kan.

Mijn waarnemingen en studies van twee jaren hebben mij met zekerheid duidelijk gemaakt, dat het russische volk, ware het niet al dien tijd van buiten af bedreigd geworden het groote gevaar, dat het inwendig bedreigde, heel spoedig zou hebben bemerkt en afgeweerd, evenals de aanvallen van Koltsjak, Denikin, en de anderen. Zonder de kontra-revolutionaire aanvallen der imperialisten zou het volk spoedig achter de ware tendenzen van den kommunistischen staat gekomen zijn en spoedig de ontoereikendheid en onbekwaamheid om het vernielde Rusland weer op te bouwen, bemerkt hebben. De massa's zelf zouden dan de buiten werking gestelde sociale krachten van 't land nieuw leven ingeblazen hebben. Maar zou het volk niet evenzoo gedwaald hebben en van den weg afgeweken zijn als de bolsjewiki? Ongetwijfeld zou dat het geval geweest zijn. Maar het had dan tegelijkertijd ook geleerd, op zijn eigen initiatieven en kracht te vertrouwen en daardoor alleen had de revolutie gered kunnen worden.

Slechts aan de misdadige stupiditeit van eenige gewezen revolutionairen, die de interventie van het buitenland eischten en aan de imperialisten, die deze interventie financieel dekten, is het te wijten, dat de russische revolutie, de grootste gebeurtenis van eeuwen, te gronde ging. Daaraan is het ook te wijten, dat de bolsjewiki, omhuld door de mantel der vervolgingen, ook verder als het heilige symbool der sociale revolutie konden doorgaan.

Ik wil deze noodlottige dwaling blootleggen. Niet omdat ik 't geloof aan de revolutie verloren heb, maar omdat ik rotsvast overtuigd ben, dat elke komende revolutie tot ondergang gedoemd is, wanneer dat, wat Lenin het militaire kommunisme genoemd heeft, aan de wereld opgedwongen zou worden. Niet omdat ik met den Staat vrede gesloten heb, wil ik trachten te bewijzen, wat de bolsjewiki aan de russische revolutie misdaan hebben, maar omdat de ervaringen, die Rusland opgedaan heeft, ons meer, als welke theorie ook, voor oogen stelde, dat elke regeering, om 't even welken vorm zij heeft, of onder welk voorwendsel zij optreedt, een dood gewicht is, dat den vrijen geest en de daadkracht der massa's remt. Dit aan te toonen, ben ik verschuldigd aan de revolutie, die aan 't kruis van 't bolsjewisme geslagen werd; dit ben ik verschuldigd aan het

gepijnigde russische volk en de bedrogen wereld. Ik wil mijn geheele schuld betalen, onbekommerd om het misbruik, dat reaktionairen van mijn woorden zullen kunnen maken, en onbekommerd om de smaad van verblinde radikalen.

Wanneer men de verschillende faktoren, die tot den ondergang der russische revolutie bijgedragen hebben, in oogenschouw neemt, dan is 't niet voldoende, uitsluitend te wijzen op de rol, die de kontra-revolutionaire elementen in dit drama gespeeld hebben. Hun misdaden zijn waarlijk groot genoeg, om hen voor alle tijden te verdoemen. Deze russische „patriotten" — monarchisten, kadetten (konstitutioneele demokraten), rechter sociaal-revolutionairen, enz. — vervulden de wereld met hun geschreeuw voor een interventie van 't buitenland. Wat ging 't hun aan, dat millioenen hunner eigen landslieden en duizenden onschuldige offers aller andere landen in dezen onheiligen krijg tegen Rusland afgeslacht werden? *Zij zelf* leefden immers volkomen in veiligheid: nóch de kogels der Tsjeka, nóch de worgende hand van honger of typhus konden hen bereiken. Zij konden het zich veroorloven, de rol van patriot te spelen. Doch dit alles is voldoende bekend en behoeft geen verdere verklaring. Niet bekend echter is, dat de russische en geallieërde interventies niet de eenige handelende krachten geweest zijn in dit geweldadige sociale drama, dat met den dood der russische revolutie zijn einde vond. De anderen waren de bolsjewiki zelf en over hun rol wil ik thans spreken.

Wellicht was het noodlot der russische revolutie reeds bij haar geboorte bepaald. De revolutie volgde een vierjarigen oorlog direkt op de hielen, een oorlog, die Rusland van zijn beste mannenkrachten beroofd, zijn bloed in stroomen vergoten en het gansche land verwoest had. Onder zulke omstandigheden was het begrijpelijk geweest, wanneer de revolutie niet de noodige kracht had kunnen ontwikkelen, om den woedenden aanval der geheele overige wereld te wederstaan. De bolsjewiki beweren, dat het russische volk wel sterk en heroïsch genoeg is, om voor een groote omwenteling den eersten stoot te geven, echter niet over het noodige uithoudingsvermogen beschikte, dat voor den langzamen en inspannenden alledaagschen arbeid eener revolutionaire periode onontbeerlijk is. Ik bestrijd de juistheid dezer bewering. Maar zelfs wanneer deze opvatting goede gronden had, dan nog zou ik staande houden, dat het niet zoo zeer de aanvallen van buiten als wel de onzinnige en wreede methoden in Rusland *zelf* geweest zijn, die de russische revolutie neergeslagen en het volk het juk van 't despotisme op den nek gelegd hebben. Het was de marxistische staatskunst der bolsjewiki, — de taktiek, die men eerst als voor 't succes der revolutie onontkomelijk noodzakelijk geprezen had om die later, nadat zij overal ellende, mistrouwen en vijandschap verbreid had, als schadelijk opzij te werpen, — welke langzaam het geloof van 't volk aan de revolutie ondergroef.

Wanneer er ooit twijfel over bestaan heeft, of het grootste gevaar voor een revolutie in de aanvallen van buiten af of in de uitschakeling van 't volk uit de gebeurtenissen en verlamming van z'n interesse voor de revolutie van binnen uit te

zoeken is, dan heeft de russische revolutie elke twijfel bij de beantwoording dezer vraag eens en vooral opgeheven. De kontra-revolutie, ondersteund door de geallieërden met geld, oorlogsmateriaal en menschen, faalde volkomen. De oorzaak van haar nederlaag is niet zoo zeer te zoeken in den heroïschen geest in 't roode leger, dan wel veelmeer in 't revolutionair enthousiasme van 't volk, dat elken aanval met succes neersloeg. En desniettegenstaande stierf de russische revolutie een pijnlijken dood. Welke verklaring is er voor dit verschijnsel?

De hoofdoorzaken zijn niet ver te zoeken. Opdat een revolutie in staat zij, alle weerstanden en hindernissen, die zich op haar weg ophoopen, met succes te overwinnen, is het van beslissende beteekenis, dat zij het volk steeds als een fakkel voorlicht, dat het volk steeds den hartstochtelijken hartslag der revolutie voelt. Met andere woorden, het moet voor de massa's steeds voelbaar zijn, dat de revolutie haar eigen werk is, en dat zij aan de zoo moeilijke taak, een nieuw leven te scheppen, aktief deel hebben.

Voor een korten tijd na de October-revolutie waren de arbeiders, boeren, soldaten en matrozen inderdaad de meesters van hun eigen revolutionair lot. Spoedig echter mengde zich de onzichtbare ijzeren hand van den kommunistischen staat in en scheidde de revolutie van 't volk om haar aan eigen doeleinden dienstbaar te maken.

De bolsjewiki vormen de jezuïtenorde in de marxistische kerk. Niet dat zij als menschen oneerlijk of met slechte bedoelingen bezield zijn. Het is hun marxisme, dat hun politiek en hun methoden bepaald heeft. Dezelfde middelen, die zij aanwendden, hebben de verwerkelijking hunner oorspronkelijke doeleinden verhinderd. Kommunisme, socialisme, gelijkheid, vrijheid — alles, waarvoor de russische massa's zich het grootste lijden getroost hebben, is door de bolsjewistische taktiek, door hun jezuïtische stelling, dat het doel alle middelen heiligt, in diskrediet gebracht en in 't slijk getrapt. Cynisme en ruwheid traden in de plaats van het idealistische streven, dat aan de October-revolutie haar bizonder kenteeken gegeven had. Elke begeestering werd verlamd, elk publiek interesse gedood, onverschilligheid en gebrek aan belangstelling beheerschen thans het volk. Noch de interventie, noch de blokkade waren in staat het volk van de revolutie te vervreemden en het een diepe haat tegen alles, wat met haar in verbinding staat, in te boezemen; het was de inwendige politiek der bolsjewiki, die dit tot stand bracht. „Wat voor doel hebben alle veranderingen?" zegt heden het volk, „alle heerschers zijn gelijk — de arme heeft altijd te lijden." Dit fatalisme, vereenigd met eeuwenlange onderworpenheid, was het, dat den bolsjewiki de mogelijkheid gaf, hun macht over Rusland op te richten. Is het den bolsjewiki nu door de ervaring duidelijk geworden, dat het doel niet alle middelen heiligt?

Ongetwijfeld, Lenin geeft[1]) dikwijls uitdrukking aan zijn berouw. Van elk al-russisch konklave der kommunisten

---

[1]) Men bedenke, dat dit geschrift vóór Lenin's dood geschreven werd. (Vert.).

klinkt ons een **Mea Culpa** „Ik heb gezondigd!” tegemoet. Een jonge kommunist zeide mij eens: „Ik zou niet verrast zijn, wanneer op zekeren dag Lenin de October-revolutie voor een vergissing verklaren zou.” — Inderdaad, Lenin geeft zijn fouten toe, maar dat verhindert hem absoluut niet, dezelfde foutieve, politiek voort te zetten. Elk nieuw experiment wordt door Lenin en zijn zeloten als het toppunt van wetenschappelijke en revolutionaire wijsheid geprezen. Wee dengenen, die het wagen durven het recht en de toereikendheid der nieuwe verordening in twijfel te trekken. Zij worden onmiddellijk als kontra-revolutionairen [1]), spekulanten en bandieten gebrandmerkt. Maar het duurt niet lang, of Lenin geeft weer uitdrukking aan zijn berouw en maakt de kudde zijner blinde navolgers uit voor dwazen, omdat zij ooit aan de mogelijkheid van het laatste experiment hebben geloofd.

Nadat hij zelf Rusland en de geheele wereld vier jaar lang bedrogen had, wijl hij iedereen het geloof inpompte, dat in Rusland het kommunisme bezig was opgebouwd te worden, bedekte Lenin op ’t kongres der al-russische sowjets in 1921 zijn eigen kameraden met spot en hoon, omdat zij naïef genoeg waren te gelooven, dat het kommunisme heden in Rusland verwerkelijkt zou kunnen worden. Terzelfder tijd echter zijn de gevangenisdeuren nog altijd gesloten achter hen, die drie jaar tevoren reeds in milden vorm dezelfde meening tot uitdrukking hadden gebracht.

Het zou zeer interessant zijn, de verschillende methoden hier uiteen te zetten, die de bolsjewiki achtereenvolgens gebruikt hebben, om hun doeleinden te verwerkelijken, methoden, welke het volk als de quintessence aller wijsheid opgedwongen werden, en die ten slotte de revolutie verstikt hebben. Echter de ruimte dezer verhandeling veroorlooft geen uitvoerige analyse van al hetgeen de bolsjewiki te voren aan de wereld verkondigd den heeft. Ik zal daarom slechts de gewichtigste fasen en methoden in korte woorden behandelen.

DE VREDE VAN BREST-LITOWSK.

De vrede van Brest-Litowsk was het uitgangspunt van alle kwaad, dat later volgde. Het was de welkome verloochening van al hetgeen de bolsjewiki te voren aan de wereld verkondigd hadden: geen oorlogsschatting, zelfbeschikkingsrecht van alle onderdrukte volken, opheffing van alle geheime diplomatie. Trots dat sloten de bolsjewiki vrede met het duitsche imperialisme over het hoofd van ’t duitsche volk heen. Deze vrede werd met het verraad aan Letland, Finland, de Ukraïne en Wit-Rusland gekocht. De gevolgen? Meerdere jaren burgeroorlog, de versplintering der revolutionaire krachten in een tijd, toen de vereeniging daarvan een levensvraag voor de verdediging der revolutie beteekende, en het begin van de roode schrik, die tot den huidigen dag het land beheerscht.

---

[1]) De hollandsche partijgangers der bolsjewiki kennen dit foefje ook! (Vert.).

De boeren van Ukraïne en Wit-Rusland wisten de duitsche indringers terug te drijven, hebben echter het verraad, dat de bolsjewiki aan hen begaan hebben, nooit vergeten noch vergeven. De voortdurende aanwezigheid van een millioen soldaten in de Ukraïne, om de „bandieten uit te roeien", legt er getuigenis van af, met welk een liefde de ukraïnsche boeren den kommunistischen staat in 't hart hebben gesloten. De boeren, die tot aan 't verraad van Brest-Litowsk met de arbeiders eensgezind waren, wendden zich met haat en tegenzin van de bolsjewiki af, die zich als vertegenwoordigers van boeren en arbeiders voordeden. Lenin eischte de bekrachtiging, opdat de revolutie adem zou kunnen scheppen. Dit was één zijner vele flaters, die Rusland het duurste kwam te staan; want het vernietigde de revolutie.

DE RASWJORSTKA.

De raswjorstka, d.w.z. het inzamelen van levensmiddelen met behulp van geweldmethoden, volgde den vrede van Brest-Litowsk op den voet. De bolsjewiki beweren, dat zij gedwongen waren, hun toevlucht tot de raswjorstka te nemen, omdat de boeren geweigerd hadden, de steden van levensmiddelen te voorzien. Dit is slechts gedeeltelijk waar. De boeren weigerden inderdaad, hun produkten af te geven aan de agenten der regeering. Zij eischten het recht, direkt met de arbeiders in verbinding te kunnen treden, maar dit werd hun geweigerd. De ongeschiktheid der bolsjewistische regeering en de korruptie harer bureaukratie hebben er veel toe bijgedragen, de ontevredenheid der landelijke bevolking wakker te roepen. De industriefabrikaten, die men den boeren in ruil voor hun produkten beloofd had, bereikten hen bijna nooit, en wanneer dit al geschiedde, dan waren het beschadigde fabrikaten, of het juiste gewicht was er niet enz. In Charkow had ik zelf gelegenheid, de ongeschiktheid van het bureaukratische centrale apparaat waar te nemen. In een groot fabrieksmagazijn lagen groote hoeveelheden landbouwmachines. Moskou had bevolen, onder bedreiging van bestraffing wegens sabotage, deze binnen twee weken gereed te hebben. Het bevel werd uitgevoerd; maar nu lagen de machines daar al zes maanden, zonder dat de centrale autoriteiten ook maar één poging gedaan hadden, deze onder de boeren te verdeelen, die in hun grooten nood vergeefs om werktuigen smeekten. Dit was slechts één van de ontelbare voorbeelden, hoe het moskousche „systeem" werkte, of beter gezegd, niet werkte. Kan men zich er dan over verwonderen, dat de boeren elk geloof aan de bestuurskapaciteiten van den bolsjewistischen staat verloren hebben? Toen de bolsjewiki eindelijk moesten inzien, dat zij het vertrouwen noch door praatjes, noch door vleierijen weer herwinnen konden, kwamen zij op het idee van de raswjorstka. Een succesrijker methode, om de boeren te verbitteren en ze tot uitgesproken tegenstanders der nieuwe regeering te maken, zou absoluut niet gevonden kunnen worden. De raswjorstka werd tot het steeds dreigende schrikbeeld der landelijke bevolking. Zij beroofde haar van alles. Eerst de toekomst zal in staat zijn, een volledig beeld te ontwerpen van de vreeselijke konsekwenties

dezer waanzinnige methode met al haar talrijke menschenoffers en verwoestingen. Hoe ongeloofelijk het ook klinkt, het is in Rusland een goed bekend feit, dat het systeem van de raswjorstka ten deele mede verantwoordelijk is voor de hongerkatastrophe, die Rusland heeft geteisterd. Want men beroofde de boeren niet alleen van hun laatste poed meel, maar men nam hun zelfs de pootaardappelen en het zaaizaad af, die zij voor het volgende jaar noodig hadden. Zeker is de droogte de hoofdoorzaak van de hartverscheurende toestanden, die in het Wolgagebied geheerscht hebben, maar niet minder blijft het waar: had men den boeren hun zaaigoed te rechter tijd en naar eigen believen gelaten, dan waren tenminste eenige districten in staat geweest, den honger aan den Wolga te verzachten.

De strafexpedities, die op den tegenstand van een dorp tegen de agenten der regeering, welke de levensmiddelen inzamelden, volgden, en die steeds onder de leiding van kommunisten plaats vonden, grepen de bevolking met geweld aan en vernielden vaak het geheele dorp. Vergeefs protesteerden de boeren bij hun lokale besturen en ten slotte in Moskou zelf. In Rusland is een teekenende anekdote in omloop, die een hel licht werpt op de meening der boeren t.o.v. de bolsjewistische methode, levensmiddelen „in te zamelen". Een boerendeputatie verschijnt voor Lenin. „Nu, grootvadertje", wendde deze zich tot den dorpsoudste, „gij zult nu toch wel tevreden zijn. Ge hebt het land, het vee, het gevogelte, kortom, ge hebt alles". — „Zoo is het vadertje, god zij geprezen", antwoordde de boer „ja, het land behoort mij, maar gij neemt mij het koren af, de koe behoort mij, maar gij neemt de melk, de hoenders zijn van mij, maar gij neemt de eieren. God zij geprezen, vadertje".

De boeren, die op deze wijze beroofd en bedrogen werden, keerden zich tegen de kommunisten. De regeering, de strafexpedities met al haar onrechtvaardigheden, verwekten in het land een sterk kontra-revolutionair gevoel.

Eenige auteurs, die over Rusland schreven, hebben de verklaring aangenomen, die de regeering over het antagonisme der boeren ontwikkeld heeft. Zoo zegt b.v. Bertrand Russell, de verreweg ernstigste en eerlijkste kritikus van het huidige Rusland in zijn geschrift „De praktijk en theorie van het bolsjewisme: „Men moet toegeven, dat de gronden, die de boeren voor hun antipathie tegen de bolsjewiki aanvoeren, zeer onvoldoende zijn." Bertrand Russell heeft klaarblijkelijk nooit gelegenheid gehad, de werking der raswjorstka te leeren kennen, daar hij anders een anderen indruk zou gekregen hebben.

Feit is, dat, wanneer de russische boeren niet zoo passief en flegmatisch waren, de bolsjewistische staat geen lang bestaan gehad zou hebben. Maar zooals nu de zaken er voor staan, had het bolsjewistisch regiem bijna op den passieven weerstand der boeren schipbreuk geleden. Het was dit inzicht — niet het feit, dat de raswjorstka onmenschelijk en kontra-revolutionair is — dat Lenin tot zijn nieuwe belastingpolitiek en tot den vrijen handel gedwongen heeft.

DE RUSSISCHE KOÖPERATIES.

De russische koöperaties waren een groote ekonomische en kultureele kracht in het volksleven. In het jaar 1918 bedekten zij het land met een net van 25.000 onder-organisaties en hadden een ledental van negen millioen. Haar kapitaal bedroeg in dien tijd vijftien millioen roebel en de som der afgesloten zaken in het jaar daarvoor bedroeg 200 millioen roebel. Zeker, de koöperaties waren geen revolutionaire organisaties, maar als verbindingsschakel voor de betrekkingen tusschen stad en land waren zij onontbeerlijk. Wat er ook voor kontra-revolutionaire elementen aan den spits der koöperaties stonden, zouden deze licht verwijderd kunnen worden, zonder dat men daarom de geheele organisaties vernielen moest. Maar deze organisaties hun werkzaamheid toestaan, moest immers een beperking van de centrale staatsmacht schijnen! Op grond hiervan „likwideerde” men de koöperaties en vernietigde op deze wijze volkomen een groote faktor voor den wederopbouw van Rusland. Later echter, toen deze organisaties gelukkig uit den weg geruimd waren, terwijl de mannen en vrouwen, die in deze beweging een zoo zegenrijke werkzaamheid ontwikkeld hadden, hun leven in de gevangenissen der bolsjewiki daadloos moesten zien voorbijgaan, sloeg Lenin zich wederom op den borst en liet zijn Meaculpa hooren. Thans tracht men de koöperaties weer te restaureeren en het doode lichaam weer leven in te blazen. Kort voordat de koöperaties weer wettelijk erkend werden, drukte Kropotkin, die toentertijd op z'n sterfbed lag, den wensch uit, dat men de zes koöperators van Dmitrow uit de gevangenis vrij zou laten. Hij kende deze mannen als ernstige en voor hun ideeën levende arbeiders. Zij smachtten toen reeds achttien maanden in de Butyrki-gevangenis, omdat zij trouw aan hun werk waren. Maar eerst nadat Lenin verklaard had, dat men de koöperaties weer in 't leven moest roepen, werden zij vrijgelaten.

Het is moeilijk aan te nemen, dat de koöperaties in den bolsjewistischen staat ooit weer de kracht en beteekenis zullen herkrijgen, die zij voor hun vernietiging bezaten.

DE SOWJETS.

Het huidige Rusland als sowjet-Rusland te betitelen, of den bolsjewistischen staat een sowjet-regeering te noemen, is belachelijk. De sowjets vonden hun oorsprong in de revolutie van 1905 en traden na de Februari-revolutie weer te voorschijn. Zij hebben met de bolsjewistische regeering evenveel verwantschap als de oer-kristelijke beweging met de kristelijke kerk. De raden van boeren, arbeiders, soldaten en matrozen waren het spontane resultaat van de bevrijde krachten van het russische volk Zij beantwoordden aan de behoeften der massa's,die nu eindelijk, na eeuwenlange onderdrukking, haar openlijke uitdrukking vonden. Reeds in Mei, Juni en Juli 1917 drong de dynamische kracht der sowjets de arbeiders en boeren tot inbezitneming van fabrieken en grond en bodem. De sowjets verbreidden zich met groote snelheid over geheel Rusland, ont-

staken de vlammen der October-revolutie en zetten hun werkzaamheid nog vele maanden na deze gebeurtenis verder voort. Vele socialistische politiekers zagen de beteekenis der sowjets niet in en werden door deze weggespoeld. Datzelfde zou het geval geweest zijn met de bolsjewiki, indien zij gepoogd hadden, zich tegenover den aanzwellenden vloed dezer beweging te stellen. Maar Lenin is een sluwe en listige jezuït en zoo maakte hij de algemeene kreet van het volk: „Alle macht aan de raden!" tot zijn eigen motto. Eerst toen hij en zijn jezuïtische volgelingen zich vast in 't zadel voelden, begon de afbraak der sowjets. Heden zijn zij, zooals alle andere dinden in Rusland, nog slechts een schaduwbeeld, welks lichamelijke substantie verdwenen is.

De sowjets brengen heden ten dage nog slechts de beslissingen der kommunistische partij tot uitdrukking. Geen andere politieke meening heeft de mogelijkheid, gehoord te worden. De kiesmethoden der kommunisten zouden zelfs de afgunst van Tammany Hall kunnen opwekken. Spoedig na mijn aankomst in Rusland zei een leidend kommunist tegen mij: „Mr. Murphy en Tammany Hall kunnen niet in onze schaduw staan". Natuurlijk dacht ik, dat de man schertste. Echter ik overtuigde mij er zeer spoedig van, dat hij de waarheid gesproken had. Elke denkbare kunstgreep wordt door de bolsjewiki aangewend, om de kommunistische stemmen in aantal te doen stijgen. In geval de gewone methoden niet lukken willen, dreigt men met inhouding der rantsoenen en gevangenneming. De Tsjeka is juist als het noodlot alomtegenwoordig en de kiezers weten, wat hun wacht. Het is daarom licht te begrijpen, waarom de kommunisten bij elke verkiezing onherroepelijk een meerderheid verwerven. Trots dat komt het van tijd tot tijd voor, dat ook mensjewiki, linker sociaal-revolutionairen en zelfs anarchisten een vertegenwoordiger er door weten te halen, wat geen kleinigheid is in het bolsjewistisch Rusland. Zonder pers, zonder 't vrije woord en zonder het wettelijk verlof van propaganda in de fabrieken grenst het bijna aan het wonder, wanneer het den oppositie-partijen gelukt, eenige vertegenwoordigers in de sowjets te kiezen. Maar de mogelijkheid, zich daar gehoor te verschaffen, bestaat absoluut niet. De kommunistische claque (gehuurde applaudiseerders) zorgen er wel voor, dat buiten kommunisten geen ander gehoord wordt.

Wanneer hier of daar een anarchist in de sowjet gekozen wordt, weigert de regeering gewoonlijk het mandaat te erkennen of men vindt een of ander voorwendsel, de Tsjeka tegen den gekozene te laten optreden. In 1920 woonde ik een verkiezingsvergadering in een der fabrieksclubs in Moskou bij. Het was de tweede maal, dat de regeering den kandidaat der arbeiders, een anarchist, zijn zetel geweigerd had. Ofschoon men als tegenkandidaat Semaschko, den kommissaris voor openbare gezondheidszorg tegenover hem stelde, kozen de arbeiders voor de derde maal den anarchist. Vergeefs spande Semaschko zich in, zijn tegenstander persoonlijk te belasteren en in miskrediet te brengen, vergeefs dreigde hij de kiezers met de vuist en sprak de ban over hen uit. De arbeiders lachten hem uit,

schreeuwden ironisch bravo en kozen den anarchist voor de derde maal. Eenige maanden later arresteerde men hem onder een of ander voorwendsel. Eerst na een lange voedselstaking werd hij weer vrijgelaten, en dit geschiedde dan nog alleen maar, omdat de britsche arbeiders-missie toentertijd in Moskou vertoefde en men een schandaal wilde vermijden. Kort voor ik Moskou op 1 December 1921 verlaten heb, werden drie anarchisten, leden van de moskousche sowjet, gevangen genomen. Eén van hen verbande men uit de hoofdstad, tegen de beide anderen heeft men, naar ik later vernomen heb, een aanklacht wegens „banditisme en ondergrondsche werkzaamheid” ingediend, een zeer zware aanklacht, die gewoonlijk met fusillade zonder verhoor of proces gestraft wordt. Deze mannen waren te vrijmoedig in de sowjet opgetreden; daarom moesten zij „verwijderd” worden. Het is dus goed te begrijpen, dat noch de moskousche sowjet, noch welke andere sowjet in Rusland ook, een zelfbestemmingsrecht of onafhankelijkheid in haar funkties bezit. Zelfs een gewoon lid der kommunistische partij heeft daar geen bizonder groote mogelijkheden aan z'n meening uitdrukking te geven. In de sowjets, zoowel als in de geheele bolsjewistische regeering, bevindt zich de „diktatuur van het proletariaat” in de handen van een zeer kleine groep — en het is deze binnenste cirkel, die alleen Rusland en het russische volk beheerscht.

Wat eens een ideaal was — de vrije meeningsuiting van arbeiders, boeren en soldaten — werd tot de gewone komedie, die het volk niet begeert, en waarin het elk geloof verloren heeft

DE MOBILISATIE VAN DEN ARBEID.

De mobilisatie van den arbeid, die in werkelijkheid arbeidsdwang is, werd tegenover de wereld als het gewichtigste bestanddeel van het kommunistische systeem geprezen. „Iedereen moet thans in sowjet-Rusland werken. Er zijn geen parasieten meer ” Ofschoon Lenin nooit openlijk toegegeven heeft, dat deze methode als zooveel andere soortgelijke experimenten, die men gedekreteerd heeft om Rusland weer op te bouwen, een dwaling geweest is, geloof ik trots dat, aan te mogen nemen, dat het hem volkomen duidelijk geworden is, dat de dwangarbeid absoluut niets uitgewerkt heeft om de produktie der arbeiders op te voeren. Gedurende zijn bestaan was hij slechts in staat, een algemeene kudde-slavernij te verwekken en de burgerlijke klaplоopers door het apparaat der bolsjewistische klaplooperij te vervangen. Zijn taak was, de arbeiders tot arbeid aan te drijven, toezicht te houden bij hun bezigheid, hen gevangen te nemen en zoo noodig zelfs dood te schieten, wanneer zij zonder verlof hun werk verlaten hadden. De groote meerderheid der arbeiders ging ook de bedrijven in, maar niet om te werken, maar om daar nietsdoend rond te hangen en om onder de hand eenige artikelen te vervaardigen, die hun vrouwen en kinderen op 't land voor meel en aardappelen konden ruilen. Dit was de eenige weg voor hen om niet te verhongeren.

DE SLUIKHANDEL.

Over de mogelijkheid, iets van 't land in de stad te brengen, zou men alleen al een geheel boek kunnen vullen. Tezamen met het verbod van den handel werd de **sagrjaditelni otrjad** ingevoerd, d.w.z. afdeelingen van soldaten en Tsjekisten die op elk spoorwegstation geposteerd waren, om alles te konfiskeeren, wat door particulieren naar de stad gevoerd werd. De ongelukkige arme duivels ,die zich eindelijk onder onbeschrijfelijke moeilijkheden een reisverlof verschaft hadden, die dagen en weken op de stations geduldig wachten moesten, tot zich eindelijk een reisgelegenheid voordeed, en die eindelijk na een afschuwelijke reis in vuile en overvulde wagens of op de daken en treeplanken daarvan 't geluk hadden een poed meel of aardappels te veroveren, moesten het zich rustig laten welgevallen, wanneer hun aan 't einddoel hunner reis alles door de Otrjad afgenomen werd. In de meeste gevallen verdeelden de verdedigers van den kommunistischen staat de gekonfiskeerde dingen onder elkaar. De arme slachtoffers konden zich gelukkig achten, wanneer uit de geschiedenis voor hen geen verdere onaangenaamheden voortkwamen, want dikwijls beroofde men hen niet alleen van hun kostbaar bezit, maar wierp ze nog bovendien wegens „speculatie" in de gevangenis. Het getal der werkelijke spekulanten, die gevangen genomen werden, was onbeduidend in vergelijking met de schare ongelukkige menschenkinderen, welke de gevangenissen van Rusland vulden, omdat zij getracht hadden, zich van den hongerdood te redden.

Een ding moet men den bolsjewiki toegeven — zij doen geen half werk. Zoodra de dwangarbeid wet geworden was, werd hij onbarmhartig tot uitvoering gebracht. Mannen en vrouwen, jong en oud, allen dun gekleed, in kapotte schoenen of de voeten in vuile lappen gewikkeld, werden zonder onderscheid des persoons in vorst en sneeuw naar buiten gedreven om sneeuw te scheppen of ijs te breken. Menigmaal zond men hen in groepen de bosschen in om hout te hakken. Borstvliesontsteking tering en longontsteking waren het gevolg. Eerst na deze resultaten schiepen de wijzen in het Kremlin een nieuw ressort voor de verdeeling van den arbeid. Dit ressort besliste over de lichamelijke geschiktheid der arbeiders en klassificeerde en verdeelde hen naar hun beroepen.

Men kan er zich niet over verwonderen, wanneer onder zulke verslavende en menschonwaardige voorwaarden de menschen zich trachtten aan den arbeid te onttrekken, wijl zij de methoden, waarmee zij tot dien arbeid gedreven werden, in de ziel haatten. De menschen begonnen in den kommunistischen staat den bloedzuiger te zien, die hun de levenskracht uit de aderen zoog. Was het wonder, dat zelfs de arbeiders van Petrograd, de revolutionairsten van heel Rusland, die de ergste stooten in den langen strijd hebben opgevangen, die zoo heroïsch hun stad tegen de horden van Joedenitsj verdedigden en die ontzettend door de honger en koude geleden hebben, — was het wonder, dat zelfs zij de valsche revolutionairen en alles wat met hen verbonden was, begonnen te verafschuwen? Niet hun fout was het,

het was de wreede bolsjewistische staatsmachine, die hunne idealen en hun geloof ondergraven heeft. Zij was het, die in de massa's een kontra-revolutionair gevoel verwekt heeft, dat slechts zeer langzaam te overwinnen zal zijn.

Eén tooneel zal mij steeds onvergetelijk blijven, een tooneel uit een vergadering van den Petrograder sowjet. Het was in dien nacht, toen het lot van Kroonstad beslist zou worden. Na de lange redevoeringen der kommunistische leiders vroegen eenige arbeiders en matrozen het woord. Een arsenaal-arbeider sprak. Zijn gezicht was naar den voorzitter, niet naar de vergadering gewend. Zijn stem sidderde van inwendige opwinding, zijn oogen bliksemden en zijn geheele gestalte beefde. Hij sprak tot Sinowjew, den voorzitter van den Petrograder sowjet. — „Drie en een half jaar geleden werdt gij als duitsch spion, als verrader aan de revolutie gebrandmerkt en door de politiebloedhonden opgejaagd en vervolgd. Wij, de arbeiders en matrozen van Petrograd, hebben u gered, wij streden voor u, bloedden voor u en stelden u eindelijk op de plaats, die gij heden inneemt. Wij deden dit, omdat wij geloofden, dat gij aan de wenschen van het volk uitdrukking zou geven. Van dat oogenblik af hebben gij en uwe regeering zich van ons verwijderd. En nu slingert gij ons beleedigingen in 't gezicht en hebt den moed ons voor kontra-revolutionairen uit te maken. Gij werpt ons in de gevangenis en fusilleert ons, omdat wij van u de inlossing vorderen van de beloften, die gij ons in de Oktober-revolutie gegeven hebt."

Ik weet niet, wat er van dien man geworden is. Wellicht bracht zijn koenheid hem in de gevangenis, wellicht in 't graf. Zijn hartekreet vond slechts doove ooren. En toch was het de schreeuw van een ziel, die met den dood worstelde, de schreeuw van de geheele russische volksziel, die gedurende de revolutie een zoo buitengewone graad van begeestering najaagde en bereikte, en die de bolsjewistische staat thans in ketenen geslagen heeft.

DE TSJEKA.

De Tsjeka, de al-russische buitengewone kommissie, is ongetwijfeld het donkerste instituut van het bolsjewistische regiem. Zij werd spoedig na de machtsverovering door de bolsjewiki in 't leven geroepen ,om de kontra-revolutie, de sabotage en de spekulatie te bestrijden. Aanvankelijk werd de Tsjeka door het kommissariaat voor binnenlandsche zaken, de sowjets en het centraal-comité der kommunistische partij gekontroleerd. Langzamerhand ontwikkelde zij zich als de machtigste organisatie in geheel Rusland. De Tsjeka is heden niet meer een staat *in* den staat, maar een staat *over* den staat. Geheel Rusland, tot de afgelegenste dorpen toe, is met een net vanTsjeka's bedekt. Elke afdeeling van het uitgebreide bureaukratische systeem heeft haar buitengewone kommissie, wiens almacht over leven en dood van het russische volk beslist.

Men zou de pen van een Dante moeten bezitten, om aan de wereld de hel, die door deze organisatie geschapen werd, in geheel haar afschuwelijkheid voor oogen te kunnen stellen: de

verruwende, karakter-ontbindende werking, die zij op haar eigen werktuigen uitoefent, de schrik, het wantrouwen, de haat, het lijden en de doodspijnen, die zij over Rusland gebracht heeft.

Het hoofd van de alrussische buitengewone kommissie is Dserschinsky. Hij, tezamen met de leden van zijn presidium, zijn „beproefde" kommunisten. In een officieël bericht verklaarde Dserschinsky: „Wij zijn de vertegenwoordigers van de georganiseerde schrik...... wij terroriseeren de vijanden der sowjet-regeering...... Wij hebben de macht huiszoekingen te doen, voorwerpen en kapitalen te konfiskeeren, arrestaties te gelasten, onderzoeken in te stellen, degenen, die wij voor schuldig houden, voor 't gerecht te leiden, te veroordeelen, zelfs tot den doodstraf". — Met andere woorden — de Tsjeka is spion politiedienaar, rechter, cipier en beul in één persoon. Zij is de hoogste macht, waartegen geen verzet baat en waaraan slechts zelden iemand ontkomt. Zij onderneemt hare akties bijna altijd bij nacht. Het plotseling opvlammen van een lichtvloed in een distrikt, het lawaai der met waanzinnige snelheid rijdende automobielen der Tsjeka zijn de signalen, om de bevolking te alarmeeren en in grooten schrik te brengen. De Tsjeka is weer aan het werk. Wie zijn de ongelukkigen, die men dezen nacht gevangen genomen heeft? Wie zal de volgende zijn?

De Tsjeka werd in het leven geroepen, om de kontra-revolutie te bestrijden, echter op elke werkelijke samenzwering, die zij ontdekt heeft, volgen nieuwe onwerkelijke, of die zij zelf gesmeed heeft. Men mag niet vergeten, dat het belangrijkste bestanddeel der Tsjeka haar spionnen en provokateurs zijn. Gelijk een typhusplaag vergiftigen deze de geheele atmosfeer van Rusland. Zij schrikken voor geen middel terug, hoe infaam en wreed het ook zijn moge, om hun offers te omstrikken en ze als gevaarlijke kontra-revolutionairen en spekulanten te veroordeelen. In werkelijkheid echter, is de Tsjeka zelf een ware broeikas voor kontra-revolutionaire aanslagen en fabelachtige spekulaties.

Elke kommunist is door de discipline zijner partij verplicht te allen tijde dienst in de Tsjeka te doen. De meerderheid echter der Tsjekisten zijn vroegere leden der oude tsaristische Ochrana, de Zwarte Honderd en vroegere hooge officieren van 't leger. Zij zijn de ingewijden in de aanwending van barbaarsche methoden. De westelijke landen worden gevoed met schitterende berichten over de volkstribunalen in Rusland, aan 't hoofd waarvan arbeiders en boeren zouden staan. Zulke gerechtshoven zijn, waar de Tsjeka heerscht, onbekend. De verhandelingen zijn geheim. De zoogenaamde verhooren, wanneer zij plaats vinden, zijn een groteske karikatuur van de gerechtigheid. De „beklaagde" staat tegenover van te voren gefabriceerde bewijzen, hij heeft geen getuigen, noch is hem een verdediging geoorloofd. Wanneer men hem uit de verschrikkelijke kamer wegvoert, weet hij niet, of hij vrijgesproken of veroordeeld is. Hij bevindt zich den geheelen tijd in een zenuwsloopende onzekerheid, tot men hem op een nacht weghaalt en niet meer terugbrengt. Den volgenden morgen haalt een tsjekist zijn enkele bezittingen af en de overige gevangenen weten dan, dat de eindelooze serie koel-

bloedige vermoordingen weer met een nieuwe aangevuld is. En de verwanten en vrienden der ongelukkigen? Dag aan dag en week aan week staan zij in rijen in de Ljubjanka, de straat, waar de afschuwelijke Tsjeka haar zetel heeft en wachten ongeduldig op een woord van hun vriend, tot men hun eindelijk meedeelt, dat de betreffende in den voorbijgeganen nacht doodgeschoten is. Zoo voegt men aan de tragedie en de smart der leeddragenden nog de beleediging toe.

Zooals de oude Ochrana van 't tsarisme, zoo laat ook de bolsjewistische Ochrana het publiek over haar schanddaden in 't duister tasten. Maar de waarheid zal eens aan 't licht komen. Een tamelijk vrij omvangrijk gedrukt materiaal over de terroristische daden achter de muren der Tsjeka — de brutale folteringen, de omkooperijen en de wijd verbreide speculatie — is thans reeds voorhanden. Om zich over deze dingen klaarheid te verschaffen, is het in 't geheel niet noodig bij de tegenstanders der bolsjewiki om bewijzen te gaan. De Tsjeka zelf bezorgt ons af en toe zulk materiaal. Zoo vindt men b.v. in nummer 3 van het wekelijksche orgaan der Tsjeka een artikel dat de noodzakelijkheid der foltering bepleit. Dit artikel, dat het opschrift „Genoeg sentimentaliteit" draagt, zegt onder andere woordelijk: **„In 't optreden tegen de vijanden der sowjet-republiek is het noodzakelijk, de tortuur**[1] **aan te wenden, om bekentenissen uit hen te persen en ze daarna naar de andere wereld te helpen."** — De lezer mag zich in geen geval verbeelden, dat de Tsjeka er sinds 1918 op vooruitgegaan is. In den zomer van 1921 toen het zoogenaamde komplot van prof. Tagantseff te Petrogad ontdekt werd, sloeg men de gevangenen, folterde hen, doordat men hun niets te drinken gaf en wendde andere soortgelijke uitstekend „revolutionaire" middelen tegen hen aan. Ik heb deze informaties niet van kontra-revolutionairen, maar van een zeer oprechten kommunist, die mede onder de gearresteerden was en getuige van de successen der tsjekistische methoden.

Een kommunist onder gevangen genomen kontra-revolutionairen? Hoe is dat mogelijk? Heel eenvoudig. Wanneer de Tsjeka haar net uitwerpt, vangt zij de onschuldigen tezamen met de schuldigen, inderdaad meestal de onschuldigen. Want hoe kunnen b.v. 68 personen aandeel hebben in een samenzwering, zonder dat de heele stad er van af zou weten? En toch werden er 68 personen dien zomer te Petrograd doodgeschoten, in verband met het „komplot" van Tagentseff. En dit was slechts een klein procent van de onschuldige mannen, vrouwen en zelfs minderjarigen, die in de ondergrondsche ruimten der Tsjeka ter dood gebracht werden.

Herhaaldelijk stelde men aan de regeering den eisch, de macht dezer vreeselijke organisatie te beperken. Zulk een poging werd in den herfst van 1920 gedaan. Maar onmiddellijk vermeerderde zich het aantal misdaden in Moskou, en de „samenzweringen" werden talrijker. De Tsjeka moest natuurlijk bewijzen, dat zij onontbeerlijk was voor den bolsjewistischen staat. Daarop zeide men openlijk Dserschinsky dank en publiceerde deze dank-

[1]) d.i. foltering (Vert.).

zegging in de „Prawda". In een van de zittingen van de Petrograder Sowjet verklaarde Sinowjew Dserschinsky voor „een heilige, die zich aan de revolutie gewijd heeft". De geschiedenis der zwartste middeleeuwen is vol van zulke martelaars. Hoe verschrikkelijk, dat de bolsjewiki het duistere verleden der menschelijke geschiedenis navolgen moesten.

Bij deze gelegenheid is het interéssant, zich de houding te herinneren, die de bolsjewiki in het jaar 1917 aangenomen hebben, toen de provisorische regeering een poging deed, de doodstraf voor deserteurs in te voeren. Toentertijd protesteerden de bolsjewiki op z'n heftigst tegen zulke brutaliteit. Zij voerden aan, hoe barbaarsch en degradeerend voor de menschheid de doodstraf is. Op het tweede al-russische kongres der sowjets, kort na de October-revolutie, stemden de bolsjewiki, tezamen met andere revolutionaire elementen, voor de *afschaffing ervan.* Heden ten dage echter zijn de *Razstrels (fusilleeringen) de geliefde methode der Tsjeka,* een methode, waarover een kommunistisch heilige te beschikken heeft en die door den kommunistischen staat gesanktionneerd zijn.

Wat wordt er van het marxisme, dat predikt, dat de sociale revolutie de geboorte van een nieuw maatschappelijk leven is? Is in de bolsjewistische principes en methoden, zooals zij in Rusland in toepassing gebracht worden, ook maar één aanwijzing daarvan aanwezig? De bolsjewistische staat heeft het bewijs geleverd, dat hij voor de russische revolutie een samenzwering van vernietigende beteekenis geweest is en nog is.

Deze brochure is gepubliceerd door

„DE FAKKEL"

Uitgeverij van werken op sociaal, ekonomisch, wijsgeerig en artistiek gebied.

PRIJS f 0.12.

Rijnstraat 52 - Amsterdam

Drukk. Gebr. v. d. Bom, Rustenburgerstr. 38, Tel. 21334.